

Eftir Hilmar Jan
Hansen og Kalmar
Lindenskov (myndir)

54 ára gamli Immanuel Petersen:

Hevur búð úti í tvær vikur

»Vælfærðarsamfélagið Føroyar« er ein vending, ið ofta er at hoyra í almenna kjaknum. Hóast tey kanska eru fleiri enn nakrantíð, ið nýðast at fara frá sínum egna heimi, munnu tað vera tey fægstu, ið ongastaðni – púra ongastaðni – hava at fara, tá tey standa heimleys.

Helmleysur í Føroyum

Men hesi eru ikki so heilt fá í Føroyum í dag. Menniskju, ið samfélagið ella »systemið« ikki hevur pláss fyri á einhvønn hátt, og sum tí enda sum heimleys – uttan nakran góðan ella nakað stað at fara til.

Ein av hesum er 54 ára gamli Immanuel Petersen. Hann er føddur í Grønlandi, áttaður úr Narssaq, men uppvaksin í Nuuk.

Í desember mánaði 1969 kom hann til Føroya sum sjómaður, og hevur hann í mong ár búð í Klaksvík, har hann hevur verið við eitt nú Borðoyarnesi, Sigurfaranum og Hans Eriksum lastar- maður.

Men tey síðstu árini hevur Immanuel ikki fingið arbeiði, av tí at hann hevur fingið slitgigt, og síðani hevur hann bara livað av avlamspension.

Alt gott at bera føroyingum

– Öll hesi mongu árin, eg havi búð í Føroyum, hevur mær dánt sera væl, og alt gott havi eg at bera føroyingum, sigur Immanuel.

– Ein trupulleiki, ið okkum grønlandingum kann vera fyri viðhvørt, er rasisma, men tað má eg siga um føroyingar, at ongantið er nakar farin illa við mær, tí eg eri úr Grønlandi.

Kortini ber illa til at siga, at lagnan hevur verið Immanuel mild. Hann hevur havt trupulleikar við rúsdrekka, og tað skúgvar hann heldur ikki til viks.

Rúsdrekka hevur oyðilagt nóg

– Rúsdrekka hevur verið oyðileggjandi fyri meg. Eg havi so sanniliga fingið at føla, hvussu nóg tað kann oyðileggja lívið, og nú siti eg og harmist um, at eg eftir bert tveimum vikum havi mist alt tað, ið eg hevði frammanundan, sigur hann.

– Eg hevði verið til rúsdrekkavíðgerð og hevði eisini hildið meg edrúan í fyra mánaðir. Alt gekk væl, men so datt eg út aftur.

Immanuel Petersen hevði búð í húsunum hjá Blá-krossi í Kongagøtu í Havn hesa tíðina, hann hevði verið edrúur.

– Men so fór eg at drekka

Tann, ið trýr, at øll fólk í Føroyum hava eitt heim at búgva í ella onkunstaðni at fara, nýðist at trúgva umaftur. Í meira enn tvær vikur hevur 54 ára gamli Immanuel Petersen búð í zini gamlari krútgøymslu í Viðarlundini í Havn. – Eg nýðist at fara í SMS ella á Sjómansheimið at fáa hitan, sigur hann

aftur, og eg fekk stórt sæð onga tíð at umráða meg í, so varð eg settur á dyr. Tey komu og bóðu um lykilin hjá mær, og so stóð eg har, uttan at kunna fara nakra staðni og uttan nakran, ið kundi hjálpa mær, sigur hann.

Belskur í huga

– Hendingin hevur gjørt meg eitt sindur beiskan í huga, tí eg haldi, at tey kundu havt tryggjað sær fyrst, at eg hevði onkra staðni at fara, áðrenn tey bara settu meg á dyr uttan nakað viðari.

Alt tað, ið Immanuel eigur, klæði og annað, hevur hann ið havt stundað á Blá-krossheiminum í Lynggøtu, meðan hann ongastaðni hevur havt at verið.

Hevur mist alt

Tað, sum verri er, er at hann í somu handavending

eisini misti sambandi við sína familju. Hann eigur eina dóttur í Ålborg, sum hann royndir at ringja til, men hann fekk ikki loyvi at siga meira enn eitt »hallo«, so hevði hon lagt hornið á. – Eg hoyrdi tey bæði smáu börnini aftanfyrir, ið eg mest av øllum ynskti at sleppa at siga okkurt við, men hon legði bara hornið á, sigur Immanuel.

– Tey bæði smáu elski eg yvir alt annað í verðini.

Ber ikki til at verða settur út á gøtuna

Við øðrum orðum ikki nakar serligur startur, nú hannsini stóð heimleysur og ongastaðni hevði at fara.

– Tað kann gott vera, at eg eri eitt sindur ringur at hava við at gera, tá eg havi drukk- ið, og at eg kanska havi hug at brúka meg heldur nóg, men eg haldi kortini, at tað ber ikki til í 1993 bara at seta

eitt menniskja út á gøtuna soleiðis uttan viðari, sigur hann.

– Eitt mark má vera fyri, hvussu langt ein kann fara, og serliga átti tað at verið nærliggjandi hjá Blá-krossi at vita, hvat tey áttu at tryggjað sær, áðrenn tey blakaðu meg út.

Utlakaður – uttan at eiga nakran góðan í Føroyum, ið kundi taka sær av honum – nýðist Immanuel so at leita sær eftir onkrum staði sjálvur.

Endaði í brummuni

– Ta fyrstu náttuna endaði eg í fullibrummuni á Politistøðini, sigur hann.

Onkur hevði ring eftir politinum, tí Immanuel lá avdottin uttan fyri SMS, og so endaði hann yviri í Jónas Broncksgøtu.

– Eg vaknaði aftur, tá onkur royndi at fáa liv í meg, tí nú skuldi eg út. Har

var ikki pláss fyri mær, tí teir høvdu onkran annan, ið eisini skuldi sova rúsin út, sigur hann.

– Hetta var um miðnátartíð, so eg nýðdist bara at royna at finna mær okkurt stað at sova. Gistingarhús var ikki hugsingur um, tí har skal eg gjalda frammanundan, um eg skal sleppa at sova eina nátt.

Svav millum trøini

Tað endaði við, at Immanuel fór niðan í Viðarlundina, og har legði hann seg so í soviposa millum trøini.

– Eg vaknaði tíðliga um morgunin, tá bilarnir byrjaðu at koyra, og eg fór so upp, greiðir hann frá.

– Tá sá eg, at beint við, har eg hevði sovið, stóð ein stórur steinur. Men tá eg so hugdi nærri at hesum, fann eg út, at hetta var ikki nakar steinur, men ein gom-

ul krútgøymsla frá krignum. Har legði eg síðani alt tað, ið eg hevði við mær – soviposa og ryggsekkin við klæðum og onkrum øðrum ognarlutum. Hetta var nú vordid mitt nýggja heim.

Einki annað heim

Nú eru meira enn tvær vikur gingnar, og framvegis hevur Immanuel Petersen einki annað heim enn hetta litla holið í Viðarlundini.

Tað er sera lítið til stóðar. Hann fær lígið útstrektur, men ikki ber til at standa upprættur í rúminum, umframt, at har er slavið og kalt inni.

– Eg havi eftir umstøðum ikki havt tað so galtið. Rottur hava ongur verið, men av og á eri eg vaknaður av villkøttum, ið hava barst uttanfyri, flennir Immanuel.

– Tíbetur hevur tað ikki regnað so illa, at tað hevur verið dýggjvætt inni, men tað er einki liv. Eg havi havt ein heitan soviposa, ið hevur hildið liv í mær hesar báðar vikurnar. At vera í hesum holum er hóast alt frægari enn at sova úti, men munurin er sera lítill.

Heilsan farin at bila

Nú gongur tó ikki so væl hjá honum meira. Slitgiktin hevur gjørt vart við seg aftur, serliga nú tað hevur fryst um náttuna nakrar ferðir.

Um dagin roynir Immanuel at vera í SMS ella á Sjómansheiminum, hann kann halda hitanum, men tað er einki liv.

– Eg havi hugt í hvønn Sosial og hvørja Dimmu fyri at vita, um eg ikki kundi finna okkurt kamar ella okkurt stað at búgva, men hvørja ferð eg havi ringt, so eru tilboðini farin beint fyri nøsini á mær. Ta einu ferðina hevði onkur fingið eitt kamar bert tjúgu minuttir áðrenn eg ringdi, sigur hann.

Okkurt stað mátti verið at farið

– Eg veit væl av, at sjálv- gjørt er væl gjørt, og at eg sjálvur eri úti um alt hetta, tí eg byrjaði at drekka aftur, men kortini mátti tað ikki borið til at komið so illa fyri í Føroyum í 1993. Hevði so okkurt stað verið, har ein kundi farið um dagin – um ikki annað. Men eg havi ongastaðni at fara og ongan at fara til heldur.

Immanuel sigur, at nú kann hann ikki halda meira til at búgva úti soleiðis, sum hann hevur gjørt í meira enn tvær vikur. Hann er eitt sindur bangin fyri, hvat kann henda, um veldið verður verri, tí ikki ber til at varðveita heilsuna undir hesum ræðiliga umstøðum.

Tíbetur fingið frið

– Tíbetur hevur eingin